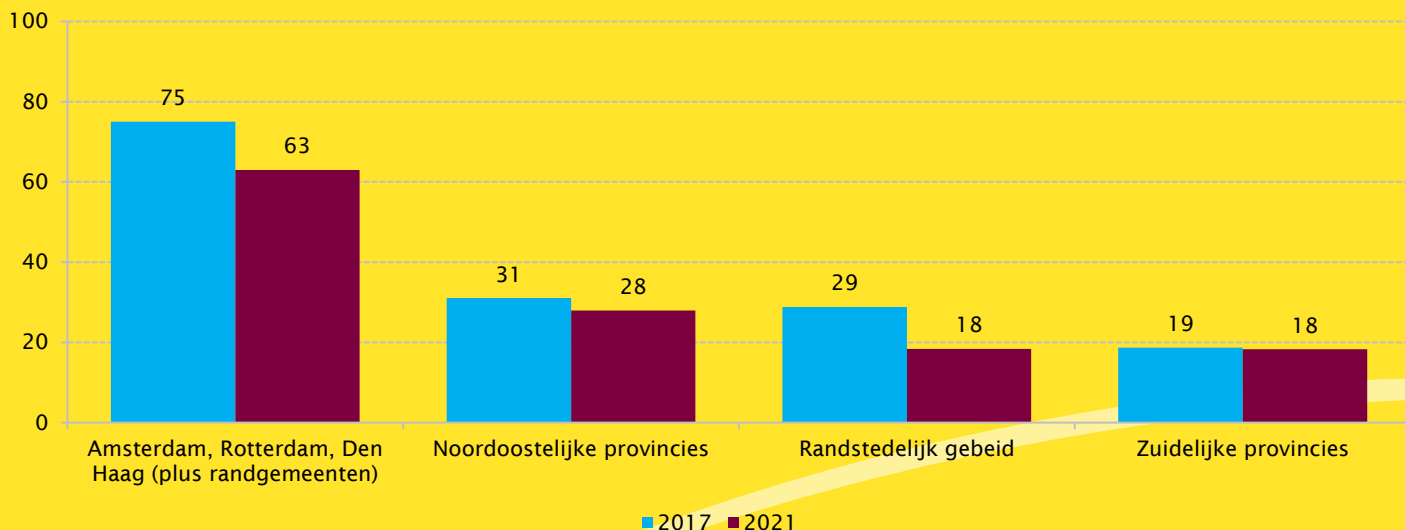

Schoolzwemmen in het primair onderwijs

Factsheet 2021/30

Eef Hollander & Jorien Slot-Heijs

Figuur 1. Aanbod schoolzwemmen in het primair onderwijs in Nederland naar regio (in procenten, n=839)

Bron: Mulier Instituut, bewegingsonderwijs en sport in het primair onderwijs: 2-meting, 2021.

Inleiding

Schoolzwemmen wordt in Nederland aangeboden in twee vormen: gericht op het behalen van een zwemdiploma of gericht op kennismaken met water en het verkrijgen van vaardigheden in het water ('natte gymles'). In Nederland is schoolzwemmen geen verplichting. In deze factsheet wordt ingegaan op het aanbod van schoolzwemmen op basisscholen in het schooljaar 2020/2021 en op redenen van schoolleiders (n=839) om schoolzwemmen wel of niet aan te bieden.

Aanbod schoolzwemmen

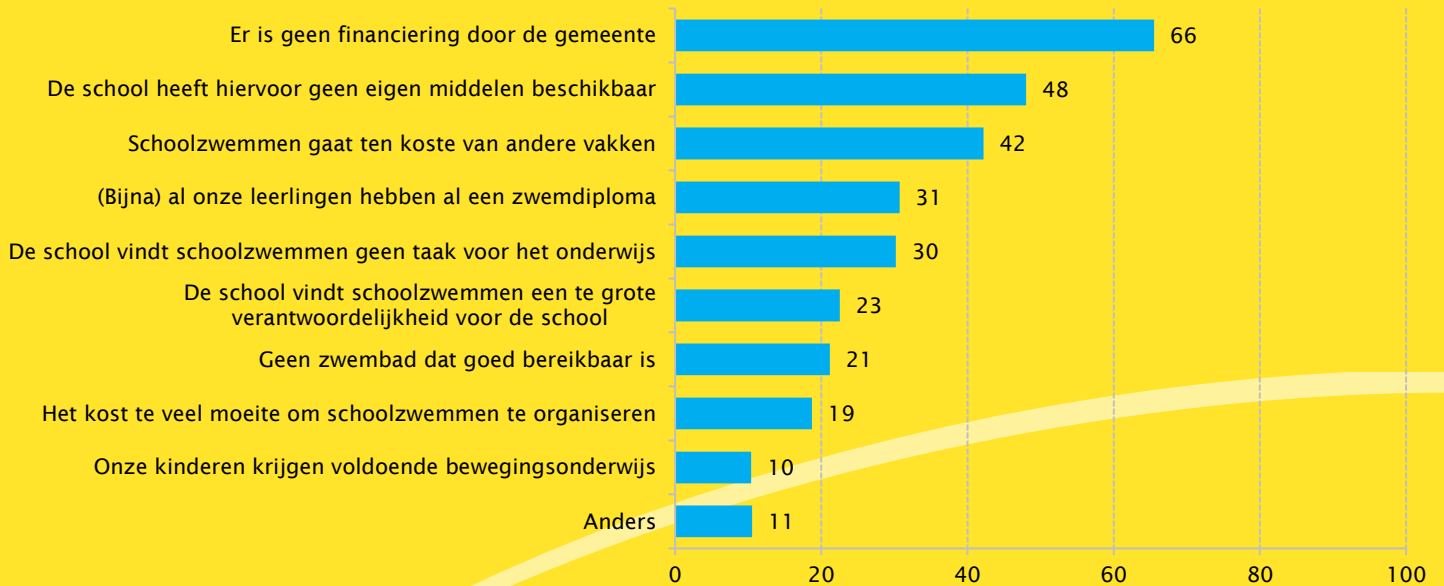
Eén op de vier scholen in het primair onderwijs biedt schoolzwemmen aan of maakt gebruik van het schoolzwemprogramma van de gemeente (26%, niet in figuur). Dit aanbod ligt iets lager dan in 2017 (1-meting, 31%). In de drie grote steden Amsterdam, Rotterdam en Den Haag (plus randgemeenten) wordt op een aanzienlijk groter deel van de scholen schoolzwemmen aangeboden (63%) dan in andere regio's van Nederland (18-28%, figuur 1). Vergelijkbare resultaten over het aanbod per regio waren te zien in 2017 (1-meting). Tussen scholen van verschillende grootte en denominatie is geen verschil gevonden in het aanbod van schoolzwemmen.

Op de scholen waar schoolzwemmen wordt aangeboden, wordt de zwemles in de meeste gevallen als een vervanging voor een les bewegingsonderwijs gezien ('natte gymles', 57%, niet in figuur). Diplomazwemmen wordt minder aangeboden (36%). Enkele scholen gebruiken de zwemles voor zowel diplomazwemmen als 'natte gymles' (7%).

De scholen die schoolzwemmen aanbieden, doen dat meestal in de groepen 4 (54%), 5 (72%) en 6 (54%, niet in figuur). Een kleiner deel van de scholen biedt schoolzwemmen aan in de groepen 1-2 (9%), 3 (33%), 7 (41%) en 8 (38%).

Over het algemeen kiezen scholen ervoor om schoolzwemmen niet het hele jaar aan te bieden, maar een aantal weken per jaar. In 2021 wordt gemiddeld 22 weken per jaar schoolzwemmen aangeboden. Dit is iets minder dan in 2017, toen gemiddeld 26 weken per jaar schoolzwemmen werd aangeboden. De frequentie van het schoolzwemmen verschilt per regio. In Amsterdam, Rotterdam en Den Haag (plus randgemeenten) wordt gemiddeld meer weken per jaar schoolzwemmen aangeboden (32 weken) dan in andere regio's van Nederland (18-23 weken).

Figuur 2. Redenen van schoolleiders in het primair onderwijs om geen schoolzwemmen aan te bieden op hun school (in procenten, alleen schoolleiders van scholen zonder schoolzwemmen, meer antwoorden mogelijk, n=626)

Bron: Mulier Instituut, bewegingsonderwijs en sport in het primair onderwijs: 2-meting, 2021.

Redenen wel of geen schoolzwemmen

De scholen die geen schoolzwemmen aanbieden geven verschillende redenen (figuur 2). De meest genoemde reden om niet deel te nemen is gebrek aan financiering door de gemeente (66%). Andere redenen zijn dat de school geen eigen middelen beschikbaar heeft (48%), dat schoolzwemmen ten koste gaat van andere vakken (42%) en dat schoolzwemmen geen taak is voor het onderwijs (31%).

Er komen drie duidelijke redenen naar voren om wel schoolzwemmen aan te bieden (niet in figuur). Twee derde van de scholen die schoolzwemmen aanbieden geeft aan dat het aanbieden van schoolzwemmen belangrijk is voor de zwemveiligheid van kinderen (65%). Dit wordt op afstand gevolgd door de redenen dat schoolzwemmen een goed beweegalternatief is voor de gymles (49%) en dat kinderen hun zwemdiploma kunnen behalen (45%).

Conclusie

In het primair onderwijs wordt op een kwart van de scholen schoolzwemmen aangeboden, vooral in de drie grote steden Amsterdam, Rotterdam en Den Haag (plus randgemeenten). In deze steden wordt het schoolzwemmen bovendien frequenter aangeboden dan in

de rest van Nederland. Het aanbod van schoolzwemmen wordt meestal gezien als een vervanging voor een les bewegingsonderwijs. De zwemveiligheid van kinderen wordt als belangrijkste reden gezien om schoolzwemmen aan te bieden. De meest genoemde reden om geen schoolzwemmen aan te bieden is dat er geen financiering is door de gemeente.

Verantwoording en referenties

De gegevens voor dit onderzoek zijn verzameld in het kader van de 2-meting bewegingsonderwijs en sport in het primair onderwijs:

Slot-Heijs, J. J., Vrieswijk, S., & Lucassen, J. M. H. (2021). *Bewegingsonderwijs en sport in het primair onderwijs: 2-meting*. Mulier Instituut.

De vergelijking met 2017 is gebaseerd op de 1-meting:

Slot-Heijs, J. J., Lucassen, J. M. H., & Reijgersberg, N. (2017). *Bewegingsonderwijs en sport in het primair onderwijs: 1-meting*. Mulier Instituut.